

Juridikavdelningen
Joakim Ekestubbe

Serienummer PRS 2016:2

Utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning till socialnämnd. Hur ska Pensionsmyndigheten agera om ersättningen redan har betalats ut till förmånstagaren eller till en obehörig mottagare?

Pensionsmyndighetens ställningstagande

- 1) Pensionsmyndigheten ska inte betala ut en retroaktivt beviljad periodisk ersättning till en socialnämnd om ersättningen redan har betalats ut till förmånstagaren.
- 2) Om en beviljad ersättning har betalats ut till en obehörig mottagare kan Pensionsmyndigheten, efter prövning, betala ut ersättning till en socialnämnd som mest till det belopp som har återbetalats.

Bakgrund

Enligt JuI 2010-1¹ har en socialnämnd med stöd av bestämmelserna i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken (SFB) rätt att erhålla retroaktivt beviljad pensionsersättning som ersättning för utgivet ekonomiskt bistånd även om Pensionsmyndigheten av misstag redan har betalat ut samma ersättning till pensionären. En förutsättning för detta är att socialnämndens begäran kom in till myndigheten innan beslut fattades om utbetalning till pensionären.

JuI 2010-1 ska upphöra att gälla eftersom den inte stämmer överens med Pensionsmyndighetens nuvarande syn på hur 107 kap. 5 § SFB ska tolkas.

Skälen för ställningstagandet

Inledning

Syftet med bestämmelserna i 107 kap. 5 § SFB är att en enskild som har mottagit ekonomiskt bistånd inte ska överkompenseras genom att även få en socialförsäkringsförmån utbetald för samma tid som biståndet. Därför är det viktigt att Pensionsmyndigheten prövar socialnämndens möjligheter att få retroaktivt beviljad ersättning utbetald. Sådan prövning sker i enlighet med 107 kap. 5 § SFB efter begäran av socialnämnden. Om samtliga förutsättningar för utbetalning är uppfyllda bör Pensionsmyndigheten som huvudregel verkställa sådan utbetalning till nämnden. Det finns dock undantag till denna huvudregel. Undantagen utgörs av ovan redovisade ställningstaganden, vilka motiveras nedan.

Skäl för ställningstagande nr 1

Pensionsmyndigheten ska inte göra s.k. dubbla utbetalningar, dvs. betala ut ersättningen även till socialnämnden när utbetalning redan har skett till

¹ ”Juridikavdelningen informerar 2010-1 Pensionsmyndighetens skyldighet att betala ut pensionsersättning till socialnämnd”

2016-11-01

förmånstagaren. Skälet för detta är att en beviljad ersättning inte kan betalas ut mer än en gång.²

Om utbetalning till socialnämnden inte kan ske av en viss retroaktivt beviljad periodisk ersättning kan avräkning ske inom ramen för en annan förmån. Sådan avräkning får ske endast efter särskilt beslut enligt 107 kap. 5 § SFB.³

I övriga fall återstår det för socialnämnden att väcka talan om skadestånd hos Justitiekanslern.

Skäl för ställningstagande nr 2

Har utbetalning av en retroaktivt beviljad periodisk ersättning skett till en mottagare som omfattas av bestämmelserna om återbetalning av ersättning i 108 kap. 2 § SFB, kan utbetalning av denna ersättning inte ske på nytt till socialnämnden, såvida inte Pensionsmyndigheten fått tillbaka den utbetalda ersättningen. Om myndigheten får tillbaka hela eller del av den återkrävda ersättningen kan utbetalning till nämnden som mest uppgå till det belopp som har återbetalats.⁴

Detta rättsliga ställningstagande har beslutats av chefsjuristen Mikael Westberg efter föredragning av juristen Joakim Ekestubbe. I den slutliga handläggningen har även chefen för Rättsenheten, Martina Irving, deltagit.

Beslutet har föregåtts av beredning med Produktionsavdelningen och Utvecklingsavdelningen.

Mikael Westberg

Joakim Ekestubbe

² Denna slutsats baseras på resonemanget om avsaknad av inestående ersättning i Kammarrätten i Sundsvalls dom 2016-01-13, mål nr 1000-15, Kammarrätten i Jönköpings domar 2011-02-22, mål nr 1276-10 och 2781-10 samt 2014-12-11, mål nr 506-14.

³ Ett sådant förfarande kräver dock att nämndens begäran omfattar även den andra förmånen (se 3 § PFS 2011:1).

⁴ Beloppet som betalas ut till nämnden kan naturligtvis inte heller överstiga högsta möjliga belopp enligt 107 kap. 5 § SFB.